

ОКЕАНОГРА́ФІЯ (від океан і ...графія) — наука, що вивчає фізичні властивості та хімічний склад морської води. Входить до складу океанології, а також в розділи фізики і хімії моря. Для розширення знань про природу й ресурси Світ. океану, зміцнення міжнар. співробітництва і координації програм досліджень у жовтні 1960 при ЮНЕСКО створ. Міжуряд. океаногр. комісію. На 1-й сесії 1961 розглянуто програму міжнар. спільних дослідж. у тропіч. зоні Атлантич. океану. Осн. завдання О.: створення безперерв. систем моніторингу, підготовка діагност. та прогност. інформації про мінливість стану мор. середовища, зберігання й оброблення даних спостережень, надання розрахунк. даним зручного для користувачів вигляду.

Нині на земній кулі здійснюють низку всесвіт. океаногр. програм: глобал. система спостережень за океаном (GOOS) — для вивчення, збору й поширення океаногр. даних, підготовки аналізів і прогнозів та ін. матеріалів з метою оповіщення урядів країн, забезпечення галузей економіки, науки й громадськості інформацією, необхідною для мор. діяльності, зокрема впливу океану на клімат; глобал. дрейфтерна програма (GDP) — для відстеження течій у поверхн. пере-

мішаному шарі, а також вимірювань температури води на поверхні й приводного атмосфер. тиску уздовж траєкторій буїв (дрейфтерів), що вільно дрейфують з поверхн. океаніч. течіями; програма «GO-SHIP» — для період. спостережень з н.-д. суден на океаногр. розрізах; програма «VOS» — для суднових спостережень за гідрометеорол. параметрами й станом поверхні океану та приводної атмосфери; програма «OceanSITES» — для довготривалих спостережень на мережі буйкових станцій, закріплених якорями, за океаногр. параметрами на поверхні океану і його глибинах; програма «GLOSS» — для спостережень за рівнем Світ. океану на мережі берегових станцій; програма «ARGO» — для глобал. вимірів вертикал. профілів температури, солоності, кисню за допомогою «пірнаючих» буїв.

Значна частина інформації, отриманої в результаті мор. спостережень у Світ. океані, надається регіонал. службами збору океаногр. даних в європ. центри обробки мета-даних SeaDataNet, EMODnet і Copernicus CMEMS. В Україні міжнар. центром збору океаногр. інформації в межах Міжнар. океаногр. комісії є Моря екології Український науковий центр (Одеса).

В. М. Коморін, Ю. М. Диханов, Є. К. Полежаєв, В. В. Пономаренко

Бібліографічний опис:

Океанографія / В. М. Коморін, Ю. М. Диханов, Є. К. Полежаєв, В. В. Пономаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-76144>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).